

1/3/2014

PTH
2014

ONDERZOEKSVERSLAG P-FASE ACHTERSTANDSLEERLING

Gegevens student

Vera Berkeveld
Studentnummer: 2311836
PTH Propedeuse Fase
Studierichting: Onderhoud, Restauratie en Afwerking

Gegevens school

Fontys Hogeschool
Rachelsmolen 1
Eindhoven
Onderzoeksbegeleider: Simone van der Velde & Kees Alkemade
SLB: Johan Cornellisen

Gegevens stageschool

LOC@ Zwijndrechtse Waard
Laurensvliet 2R
3331 HW Zwijndrecht
T 078-625 6100
Stagegroep: SPS 3^e en 4^e klas
Stagebegeleider: Michel Dirven
FCD: Theo Dumoulin

VERA BERKEVELD | 2311836

Voorwoord

In de derde periode van de Propedeuse Fase ga ik een onderzoek uitvoeren. Hierin onderzoek ik de achterstand van een van mijn leerlingen in mijn stageklas.

Dit onderzoek staat in het teken van uiteindelijke verbetering van mijn didactische en analytische vermogens.

In dit onderzoeksverslag laat ik zien dat ik over de volgende vaardigheden beschik:

- Een probleemanalyse maken
- Vinden en gebruik maken van literatuur
- Observeren
- Gesprekken voeren
- Kritisch analyseren
- Reflecteren

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	4
2. Situatie schets	5
2.1 Probleem stelling in een schema.....	5
2.2 De onderzoeksvraag	6
3. Literatuuronderzoek.....	7
3.1 Welke leer- en denkactiviteiten worden door VMBO-leerlingen bij voorkeur uitgevoerd?	8
3.1.1. Verwerkingsactiviteiten.....	8
3.1.2.Regulatieactiviteiten	9
3.1.2 Motivationale activiteiten	9
3.2 Kolb.....	10
3.3 Situationeel begeleiden in de klas.....	12
3.3.1. Bruikbaarheid in de klas	13
3.3.2. Koppeling aan de praktijk.....	13
4. Methode.....	14
4.2. Doelgroep	15
4.3. De procedure.....	16
5. Resultaten.....	17
5.2. Resultaten na de individuele begeleiding	17
6. Conclusie	18
7. Literatuurlijst	19
Nawoord.....	20
Bijlage	21
Bijlage 1 Werkhouding	22
Bijlage 2 Rapport	23
Bijlage 3 Observatieformulier.....	24
Bijlage 4 Vragen aan Boris	25

1. Inleiding

Bij het doen van een onderzoek is het belangrijk om een probleemstelling en een onderzoeksvraag te formuleren. Boris heeft veel moeite met rekenen. Aankomende periode gaan de lessen over het opmeten van oppervlaktes en het uitrekenen van inhoudsmaten. Deze gegevens heeft Boris ook nodig in het vak schilderen. Hij moet tenslotte weten hoeveel verf hij nodig heeft als hij een muur gaat schilderen.

Probleemstelling;

Ik onderzoek het probleem bij de achterstand van Boris, in het berekenen van oppervlaktes en inhoudsmaten, omdat ik wil weten waarom Boris dit niet kan, teneinde wil ik dat Boris zelfstandig oppervlaktes en inhoudsmaten kan berekenen, zodat hij voldoende gaat halen voor zijn rekentoetsen.

Boris = een pseudoniem

2. Situatie schets

Boris is een leerling die in het derde jaar van het VMBO zit. Hij doet de schildersopleiding op Basis niveau. Hij heeft een achterstand op het gebied van rekenen.

Hij heeft weinig aandacht voor het rekenwerk dat wordt opgegeven en zijn huiswerk maakt hij zelden. Het koppelen van de rekenvaardigheden aan praktische voorbeelden vindt hij erg lastig.

Bij de leraar rekenen is dit probleem al bekend, maar deze geeft Boris geen extra ondersteuning. Dit komt omdat Boris er zelf ook veel aan kan veranderen, en omdat meer leerlingen uit deze groep tegen dit probleem aanlopen.

Op dit moment heeft Boris drie maal een onvoldoende voor een rekentoets gehaald. Dit komt omdat hij zijn werk niet af had of er niets voor had geleerd.

Als Boris in dit vak beter zijn best gaat doen is er een grotere kans dat Boris over kan naar het vierde jaar. In zijn rapport staat dat hij ook onvoldoendes voor wiskunde en natuurkunde heeft. Met deze resultaten zou hij daardoor het jaar over moeten doen.

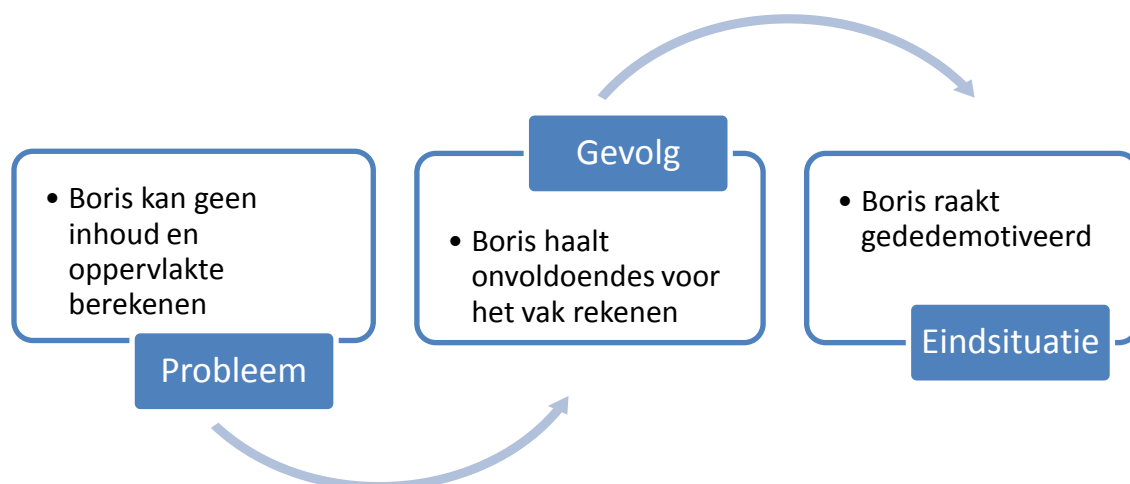
In het dossier van Boris is te zien dat zijn concentratie in de les normaal is. Zijn doorzettingsvermogen en inzet zijn gering. Daardoor haakt hij bij opdrachten snel af. Hij weet de motivatie niet te vinden om door te zetten. Boris kan de lessen goed aan, hij heeft een normale intelligentie.

Zie bijlage 1 voor Werkhouding en bijlage 2 voor rapport

Wanneer Boris de basis van rekenen onder de knie krijgt, bestaat de kans dat hij wiskunde en natuurkunde ook beter kan maken.

Boris heeft behoefde aan meer individuele begeleiding. Thuis kan Boris geen hulp vragen aan ouders of andere begeleiding verwachten. Hij heeft een steuntje in de rug nodig om het werk te gaan maken.

2.1 Probleem stelling in een schema

2.2 De onderzoeksvraag

Naar aanleiding van deze probleemstelling kan er een onderzoeksvraag geformuleerd worden, waarna er een onderzoek opgezet wordt.

De vraag luidt;

Hoe kan Boris begeleidt worden in het vak rekenen, zodat hij begrijpt hoe hij oppervlaktes en inhoudsmaten moet berekenen?

Een deelvraag hierbij is;

Wat kan er gedaan worden waardoor Boris minder achterstanden oploopt in het vervolg?

3. Literatuuronderzoek

In het literatuuronderzoek wordt op basis van een literatuurstudie en andere documenten, de vraagstelling beantwoord.

Doormiddel van informatiebronnen wordt de vraag over de leerling Boris, wat verder uitgediept.

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de literatuur die is onderzocht over de leer- en denkactiviteiten van VMBO-leerlingen, de leerstijlen van Kolb en situationeel begeleiden.

3.1 Welke leer- en denkactiviteiten worden door VMBO-leerlingen bij voorkeur uitgevoerd?

Uit mijn literatuuronderzoek blijkt dat VMBO-leerlingen de leerstof het liefst op een concrete manier verwerken (toepassen, voorbeelden bedenken, oefenen). Daarnaast komt naar voren dat leerlingen in het voortgezet onderwijs moeite hebben met het zoeken naar en verwerken van informatie. Ook hebben ze grote moeite met het beoordelen van de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid. VMBO-leerlingen zijn uit zichzelf niet zo geneigd om activiteiten toe te passen die het verwerkingsproces motiveren.

Dit beeld wordt versterkt door de informatie die uit de gesprekken met leraren en leerlingen op mijn VMBO school. De leerlingen geven aan een duidelijke voorkeur te hebben voor oefenen, herhalen en toepassen. Docenten geven aan dat de leerlingen 'niet in staat zijn' om activiteiten als plannen, bewaken, afstemmen, controleren en evalueren uit te voeren.

Ook blijkt dat leerlingen weinig gemotiveerd zijn voor het schoolse leven. Dit betekent overigens niet dat deze leerlingen overal ongemotiveerd voor zijn. Enkele leerlingen die zeer ongemotiveerd overkomen, vertonen in privésituatie wel leergedrag.

3.1.1. Verwerkingsactiviteiten

Dit zijn activiteiten die gericht zijn op het verwerven van kennis en vaardigheden. Ze leiden ertoe dat de leerlingen zich feiten, begrippen, handelingen, procedures of principes eigen maken. Voorbeelden van deze activiteiten zijn het zoeken naar verbanden tussen theorie en praktijk, het aanbrengen van structuur in de leerstof, het zoeken van relevante informatie, het opsplitsen van een groter geheel in delen, het bedenken van voorbeelden, het toepassen en oefenen, uit je hoofd leren, selecteren van hoofd- en bijzaken.

Leerlingen verschillen in de aard van de activiteiten die ze verrichten. Sommige leerlingen hebben een voorkeur voor de diepere verwerkingsstrategieën (verbanden zoeken, kritisch verwerken), andere voor een meer concrete verwerking (toepassen, bedenken van voorbeelden) of voor het onbewerkt opslaan van informatie in het geheugen.

Boris heeft moeite met verbanden vinden tussen theorie en praktijk. Daardoor brengt hij geen structuur aan in zijn huiswerk en komt hij niet verder. Hij heeft een concrete verwerking nodig. Hij moet de stof kunnen toepassen in voorbeelden die hij in het dagelijks leven ziet en tegenkomt.

3.1.2. Regulatieve activiteiten

Dit zijn activiteiten die gericht zijn op de verwerkingsactiviteiten. Deze activiteiten sturen als het ware de verwerkingsactiviteiten.

In het algemeen worden er drie subcategorieën onderscheiden;

- Afstemmen en plannen (zorgen dat je 'er klaar voor bent', dat je weet wat je moet leren, en dat je een plan hebt om de leertaak uit te voeren).
- Bewaken (het verloop van het leerproces in de gaten houden, zo nodig bijsturen van het leerproces).
- Toetsen en evalueren (nagaan of je leerdoel is bereikt en wat je de volgende keer beter anders zou doen).

Boris heeft moeite om te plannen. Hij leert vaak pas op het laatst moment, waardoor hij de stof niet snapt en de toetsen dus niet goed kan maken. Boris kijkt achteraf wel wat er fout ging, maar ziet het niet als zijn fout als hij de toets niet haalt. Hij geeft vaak andere de schuld, zoals docenten of zaken die helemaal niet mee spelen bij zijn resultaat.

3.1.2 Motivationale activiteiten

Het zijn die activiteiten die ervoor zorgen dat je als leerling gemotiveerd bent en blijft. Voorbeelden zijn; jezelf oppeppen, jezelf waarderen, inspannen, je concentreren.

We kunnen aannemen dat VMBO-leerlingen sterk praktisch zijn ingesteld. Ze hebben een afkeer voor lezen, maar juist een voorkeur voor het leren door te doen. De leerlingen uiten hun interesse in de vakken op een meer toegepast manier. Ze willen de leerstof het liefst op een concrete manier verwerken en zijn graag met praktijkvakken bezig. Zij lijken een voorkeur te hebben voor een meer concretere manier van verwerken van de leerstof. Bij de regulatie- en motivationele activiteiten hebben zij in het algemeen veel ondersteuning nodig. Zij zijn veelal uit zichzelf niet zo geneigd om deze activiteiten te verrichten.

Het blijkt dat leerlingen die hun leerproces controleren, die gemotiveerd zijn en vertrouwen hebben in hun competenties de beste leerprestaties hebben.

Het is daarom van groot belang dat Boris geholpen wordt bij regulatie- en motivationele activiteiten. We spreken dan over het leren leren en over het versterken van het leervermogen van deze leerling.

Bron; I. van der Neut (2005)

Inspelen op leergedrag van vmbo-leerlingen

3.2 Kolb

Kolb ontdekte dat mensen geneigd zijn vooral die leerfase te ontwikkelen waar ze toch al 'sterk in zijn'. Hij pleitte er voor dat mensen ook aandacht zouden besteden aan manieren van leren waarin ze minder goed zijn. In een groep zorgt de diversiteit van bijdragen van de verschillende groepsleden er meestal voor dat dit het geval is.

In opleidingen lag het accent tot voor kort vooral op overdenking en theorievorming (dus: assimilerende leerstijl). Je leert hoe dingen samenhangen en hoe je ze in een theoretisch kader kunt zien. Aan de andere fasen van de leercyclus, experimenteren en ervaren (accomoderende leerstijl) werd meestal minder aandacht besteed. Door het jarenlang moeten werken volgens één bepaalde leerstijl verandert de eigen leerstijl. Daarom hebben veel studenten als gevolg van hun ervaringen op school en universiteit een overdenkende en theoretiserende leerstijl. Allround-leerders zijn mensen die alle vier de leerstijlen beheersen. Het leren beheersen van al deze leerstijlen is nu wat men vaak noemt 'leren te leren'.

Leerstijl	Kernwoorden	Leert het beste van...
Doener Accomoderen	Wat is er nieuw? Ik ben in voor alles in.	Directe ervaring, dingen doen, nieuwe ervaringen, het oplossen van problemen, in het diepe gegooid worden met een uitdagende taak
Bezinner Divergeren	Ik wil hier graag even over nadenken	Activiteiten waar ze de tijd krijgen/gestimuleerd worden (achteraf) na te denken over acties, als de mogelijkheid wordt geboden eerst na te denken en dan pas te doen, beslissingen nemen zonder limieten en tijdsduur
Denker Assimileren	Hoe is dat met elkaar gerelateerd?	Gestructureerde situaties met duidelijke doelstellingen (congressen, colleges, boeken) Als ze de tijd krijgen om relaties te kunnen leggen met kennis die ze al hebben, situaties waar ze intellectueel uitgedaagd worden de kans krijgen vragen te stellen en de basismethodologie, logica etc. te achterhalen theoretische concepten, modellen en systemen
Beslisser Convergeren	Hoe kan ik dit toepassen in de praktijk?	Activiteiten waar: een duidelijk verband is tussen leren en werken ze zich kunnen richten op praktische zaken ze technieken worden getoond met duidelijke praktische voorbeelden ze de kans krijgen dingen uit te proberen en te oefenen onder begeleiding van een expert

Bron:

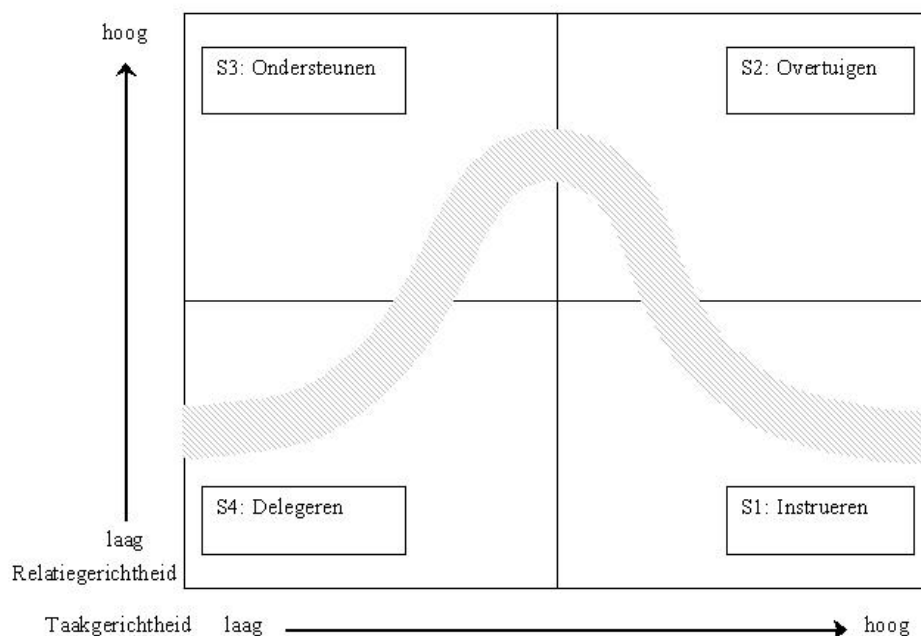
- Thesis

Naar aanleiding van een observatie van Boris. Kan er geconcludeerd worden dat hij een denker is. Als hij de tijd krijgt om relaties te kunnen leggen met kennis die hij al heeft, weet hij meer uit de lesstof te halen.

3.3 Situationeel begeleiden in de klas

Het situationele aspect in "situationeel begeleiden" komt tot uitdrukking, als de begeleidingsstijl wordt aangepast aan de begeleidingsbehoefte. De vier niveaus van competentie en committent worden gerelateerd aan de vier wijzen van begeleiden. Bij laag competentieniveau is meestal een directieve, taakgerelateerde manier van begeleiden het meest effectief. Een leerling die bij soortgelijke taken al aangetoond heeft deze redelijk zelfstandig te kunnen uitvoeren, is het uitleggen van alle stappen en op de voet volgen een minder effectieve begeleidingsstrategie.

Begeleiden van leerlingen, die individueel of in groepjes aan een opdracht werken, is een belangrijk aspect in het lesgeven.

Figuur 1: Model van Hersey en Blanchard

Met "de situatie" wordt bedoeld: De taak die een leerling moet uitvoeren en zijn vermogen en bereidheid om deze taak uit te voeren.

Een leerling die een taak voor de eerste keer uitvoert, heeft een ander soort begeleiding nodig dan een leerling die eenzelfde soort taak al eens eerder heeft uitgevoerd. Hij zal zich met deze taak meer vertrouwd voelen, terwijl de eerste leerling zich de werkwijze nog moet eigen maken.

In schema ziet dat er als volgt uit:

Begeleidingsbehoefte	Begeleidingsstijl
niveau 1 (lage competentie/ laag committent)	Instrueren
niveau 2 (gemiddelde competentie/ laag committent)	Overtuigen
niveau 3 (hoge competentie/ variabel committent)	Ondersteunen
niveau 4 (hoge competentie/ hoog committent)	Delegeren

Soms zie je dat docenten in een bepaalde begeleidingsstijl zich beter thuis voelen dan in een andere. Er bestaat dan een neiging om die vertrouwde begeleidingsstijl in veel situaties toe te passen, ook daar waar deze minder effectief is. Niets menselijks is een docent vreemd.

3.3.1. Bruikbaarheid in de klas

In het bedrijfsleven wordt het model voor situationeel leiderschap veel toegepast. Het aantrekkelijke van het model is gelegen in het intuïtieve karakter. Het is gemakkelijk te begrijpen en gemakkelijk te gebruiken. Dat geldt ook voor de omvorming van het model tot een begeleidingsmodel in het onderwijs.

Het model van situationeel begeleiden kan ingezet worden bij de begeleiding van individuele leerlingen (bij uitgebreide opdrachten, bijvoorbeeld een profielwerkstuk) en bij de begeleiding van groepsopdrachten. In sommige onderwijsconcepten zoals probleemgestuurd onderwijs (pgo) en projectonderwijs (po) kan het model ook ingezet worden.

3.3.2. Koppeling aan de praktijk

Een directe, taakgerelateerde manier van begeleiden het meeste effect bij Boris. De docent heeft een begeleidende en ondersteunende rol hierin.

niveau 3 (hoge competentie/ variabel committent)	Ondersteunen
--	--------------

Hij zit op dit moment in niveau 3. Boris heeft vooral ondersteuning bij het leren nodig. Hij kan de lesstof best snel oppakken, maar weet niet waar hij moet beginnen. De docent geeft hem aanwijzingen en ondersteuning bij het maken van de rekenopdrachten.

Bronnen:

- Blanchard, K. (2007). *Over leiderschap: leid jezelf en anderen naar inspirerende prestaties*. Upper Saddle River: FT Prentice Hall.
- Hersey, P. (2006): *Situationeel leidinggeven*. Amstel Uitgevers.

4. Methode

Het onderzoek bestaat uit twee instrumenten; een kort gesprek met leerling en docent en een observatie schema.

In het gesprek wordt het probleem achterhaald. Boris wordt gevraagd naar zijn ervaringen in het vak rekenen. Dit gesprek vindt één keer plaats. Ook de mentor van Boris wordt gevraagd hoe het loopt in de lessen, ook dit gesprek vindt eenmaal plaats.

Zie bijlage 4 Vragen aan Boris

Met het observatieformulier wordt gekeken hoe Boris zich gedraagt tijdens de lessen. Voordat Boris wordt begeleidt wordt de observatie uitgevoerd.

Zie bijlage 3 Het observatieformulier

Hierna wordt er een plan opgesteld en wordt Boris één op één begeleidt in zijn achterstand in het vak rekenen.

Na deze begeleiding komt er nog een evaluatie gesprek met Boris. Daarin kan hij aangeven wat hij goed en minder vond aan de begeleiding.

4.2. Doelgroep

Boris is een jongen van 15 jaar oud, die uit een gebroken gezin komt. Hij woont bij zijn moeder, deze is van Turkse afkomst. Hij kijkt tegen zijn broer op, deze heeft op dit moment geen werk.

De eerste twee schooljaren van het middelbaar onderwijs heeft Boris ook op LOC@ gevolgd.

Aan het einde van het 2e schooljaar heeft Boris een sector moeten kiezen. Een sector bereidt vmbo-leerlingen voor op hun vervolgopleiding en het werk dat ze na hun opleiding kunnen doen.

Het LOC@ heeft drie sectoren;

- Zorg en welzijn
- Techniek
- Economie

Boris heeft voor een technische richting gekozen, namelijk de schilderskant.

Hij wil na zijn middelbare schoolperiode niet door met het schildersvak, zijn passie ligt elders.

Waarschijnlijk wil hij de koksopleiding gaan doen. Hij heeft op dit moment niet gekozen voor de verzorgingsrichting, omdat hij vond dat hij daar vakken kreeg die hem minder aanspraken.

4.3. De procedure

In een onderzoek worden er verschillende stappen ondernomen. Zo wordt er van een vraagstelling naar een antwoord toegewerkt. In dit geval de begeleiding van Boris is zijn achterstand.

In dit onderzoek werden de volgende stappen genomen;

- De beginsituatie wordt ingeschat.
- Eerst wordt er uitgezocht wat de probleemstelling is.
- De leerling wordt geobserveerd met een observatieformulier.
- De leerling verteld in een gesprek over zijn achterstand.
- De docent verteld in een gesprek over de achterstand van de leerling.
- Uit de probleemstelling rolt een onderzoeksvraag.
Deze wordt besproken met een derde partij, deze controleert objectief of de samenstelling van het onderzoek klopt
- Aan de hand van de vorige stap, worden indien nodig de gegevens bijgewerkt.
- Er wordt een literatuuronderzoek gehouden. Hierin wordt de probleemstelling d.m.v. literatuur verder onderzocht.
- Er wordt een begeleidingsplan opgesteld.
- Hierna wordt een lesvoorbereidingformulier opgesteld. In deze les komt het probleem van de leerling aanbod.
- De les wordt gegeven. Daarbij wordt gecontroleerd of het lesdoel wordt bereikt.
- Er wordt een opdracht bedacht bij de probleemstelling. Deze opdracht wordt door de leerling uitgevoerd.
- Er wordt gereflecteerd. In overleg met de leerling wordt gekeken of de juiste resultaten zijn behaald. Is de leerling er zeker van of hij de stof beheerst?
- De week erop wordt de stof nog eens gecontroleerd. Dit gebeurt door de stof nog eens met de leerling te herhalen.
- De lesstof wordt getoetst.
De leerling moet nu zijn kunnen laten zien, doormiddel van een schriftelijke overhoring.
- Resultaten van het onderzoek worden verzameld en geanalyseerd.
- Hieruit volgt een conclusie.
- Hieruit wordt een onderzoeksrapportage opgesteld.

5. Resultaten

Tijdens een gesprek met de mentor van Boris kwam naar voren dat deze begeleiding nodig had in het vak rekenen. Op dit moment is dat nodig voor de overgang van Boris naar het volgende jaar. De docent heeft het vermoeden dat de lage cijfers niet liggen aan motivatieproblemen, maar aan dat Boris niet weet hoe hij moet beginnen met opdrachten of niet weet hoe hij huiswerk moet maken. Hij verwacht dat de begeleiding een steuntje in de rug voor Boris is. Misschien begint Boris te begrijpen dat huiswerk maken voor hemzelf is en niet voor de docenten.

Tijdens het gesprek met Boris kwam naar voren dat hij weinig hulp vanuit thuis kan verwachten. Als hij iets van het huiswerk niet snapt, kan hij dit niet thuis vragen. Zijn broer is er vaak niet en zijn moeder begrijpt de stof niet. Hierdoor raakt Boris gedemotiveerd en gaat hij iets anders doen. Hij wilt graag hulp en is dus erg verrast met de begeleiding die hem geboden wordt.

Zie bijlage 4 Vragen aan Boris

Tijdens de observatie kwam naar voren dat Boris van zichzelf een rustige leerling is. Hij houdt liever zijn mond dicht bij een vragen rondje. Maar als je hem individueel aanspreekt over iets weet hij er wel veel over te vertellen.

Boris trekt tijdens de praktijklessen vooral naar een vriend toe. Samen zijn ze aan het werk. Boris werkt wel iets harder aan zijn praktijkopdrachten. Wanneer hij iets leuk vindt leeft hij helemaal op. Meestal raakt Boris gedemotiveerd als hij lesstof niet snapt en daardoor niet verder komt met het gene waar hij mee bezig is.

Boris vraagt uit zichzelf wel om hulp bij docenten. Maar deze hebben niet altijd de tijd voor al de vragen van Boris.

Zie bijlage 3 Het observatieformulier

5.2. Resultaten na de individuele begeleiding

Na de individuele begeleiding met Boris viel het op dat hij beter zijn best ging doen in het berekenen van inhoudsmaten en oppervlaktes.

Wel houdt hij zich graag aan het boek vast. Wanneer een andere methode wordt aangedragen, vindt Boris dit lastig te begrijpen.

Een week later kwam Boris verheugd terug van de les rekenen. Hij had een dikke voldoende gescoord. Hiervan kreeg hij meer energie om andere rekenopgave te gaan oefenen.

Na de begeleiding van het berekenen van oppervlakte en inhoudsmaten, wilde Boris meer begeleiding in andere onderdelen van het rekenen.

Tijdens het evaluatiegesprek met Boris kwam naar voren dat hij het heel prettig vond om individueel begeleid te worden in zijn rekenopdrachten. Hij wil daarom vaker vragen komen stellen en de leraren aanspreken als hij de lesstof niet begrijpt. Hij gaat zich meer inzetten voor zijn huiswerk.

6. Conclusie

Het probleem van Boris was dat hij moeite had met het berekenen van inhoudsmaten en oppervlaktes.

Individuele begeleiding van Boris op dit gebied pakte goed uit. Hij haalde een voldoende voor dit onderdeel van rekenen. Hierdoor kreeg hij een goed gevoel en wilde meer gaan doen voor het vak. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de aanpak in dit onderzoek een positief resultaat heeft opgeleverd. Door de goede observatie in het begin, en het gesprek met de mentor, was er een juiste strategie gekozen voor deze leerling. De leerling had vooral individuele begeleiding nodig. Hij wilde een schouderklopje, een steuntje in de rug bij zijn exacte vakken.

De deelvraag was wat er aan gedaan moest worden zodat Boris geen achterstanden meer opliep. Boris is individueel begeleid is zijn probleem bij het vak rekenen. Hierin heeft hij zelf ondervonden, dat hij dit erg prettig vond. In het vervolg zal hij dan ook sneller om hulp vragen aan een leraar. Daardoor zal hij minder snel een achterstand oplopen. Ook het maken van zijn huiswerk is meer gestimuleerd. Wanneer hij de smaak te pakken heeft van zelfstandig studeren gaat het goed. Hieruit kan geconcludeerd worden dat, wanneer Boris zelf aangeeft hulp te willen en zelfstandig zijn huiswerk doet, hij minder snel achterstanden zal oplopen in zijn vakken.

7. Literatuurlijst

Literatuurlijst voor de opzet van dit onderzoeksverslag.

- Kallenberg, T. (2010). *Ontwikkeling door onderzoek, een handreiking voor leraren*. Amsterdam: ThiemeMeulenhoff.
- Geerts, W. (2011). *Handboek voor leraren*. Bussum: Coutinho.
- Fanchamps, J. (2008). *Leren in het beroepsonderwijs*. Antwerpen: Garant.

Nawoord

In het begin van dit onderzoek was ik nog een beetje zoekende naar mijn strategie. Hoe ik moest beginnen met het begeleiden van Boris vond ik lastig. Uiteindelijk vond ik het individuele begeleiden erg leuk om te doen. Boris kwam ook vaak naar me toe om over andere vakken vragen te stellen. Hierdoor kreeg ik meer zelfvertrouwen.

Hierbij wil ik Michel Dirven bedanken voor zijn begeleiding en ondersteuning tijdens mijn onderzoek. Dankzij de fijne gesprekken met hem over Boris, maar ook over mijn eigen ontwikkelingen ben ik sprongen naar voren gegaan in dit verslag.

Natuurlijk wil ik Boris via deze weg ook bedanken (in dit verslag is dit een pseudoniem), voor het accepteren van mijn hulp en begeleiding.

Bijlage

In de bijlage kunt u onder ander vinden;

- De werkhouding
- Het rapport
- Het observatieformulier
- Vragen aan Boris

Bijlage 1 Werkhouding

Zijn er bijzonderheden m.b.t.

*concentratie	☐ groot	☒ normaal	☐ gering
*doorzettingsvermogen	☐ groot	☐ normaal	☒ gering
*inzet	☐ groot	☐ normaal	☒ gering
*zelfstandigheid	☐ groot	☒ normaal	☐ gering
*zelfvertrouwen	☐ groot	☒ normaal	☐ gering
*nauwkeurigheid	☐ groot	☒ normaal	☐ gering
*huiswerk	☐ groot	☒ normaal	☐ gering
*werktempo	☐ groot	☒ normaal	☐ gering
*spijbelgedrag	☐ groot	☐ normaal	☒ gering
*dyslexie	☐ ja	☒ nee	

- Deze gegevens komen uit het dossier van Boris

Bijlage 2 Rapport

Vakkenpakket

Code	Soort	Vak	SE
011	Gemeenschappelijk	Nederlandse taal	5.6
071	-	Engelse taal	3.8
416	-	kunstvakken I	V
322	-	maatschappijleer	6
353	-	lichamelijke opvoeding	V
1107	-	rekenen	0
153	Sectorvak	wiskunde	5.5
173	-	natuur- en scheikunde I	4.6
0621	Beroepsgericht vak	bouwtechniek - schilderen/afwerkingstechnieken	5.8
Gemiddelden			4.5

- Deze gegevens komen uit het dossier van Boris

Bijlage 3 Observatieformulier

Dit is het observatieformulier dat is gebruikt om een goed beeld te verkrijgen van leerling Boris. Deze uitkomsten zijn gebaseerd op de schilderslessen die ik zelf verzorg. Tijdens de lessen rekenen gaat dit er naar waarschijnlijkheid anders aan toe.

Vraag	Score	Uitleg
Houdt zich aan een afspraak	Geregeld	Boris houdt zich aan deadlines die hem tijdens de schilderslessen worden opgelegd.
Vertelt iets in de groep	Zelden	Boris verteld zelden iets voor de klas. Hij houdt zich liever wat afzijdig.
Luistert aandachtig	Geregeld	Wanneer er iets wordt uitgelegd luistert Boris naar de opdracht en praat hier niet doorheen.
Neemt gemakkelijk beslissingen	Nooit	Boris weet geen prioriteiten te stellen dus kan moeilijk beslissen wat hij eerst moet doen.
Praat erover als hem/haar iets is overkomen	Geregeld	Wanneer Boris iets heeft meegemaakt wat in zijn ogen niet eerlijk is, verteld hij dit uitgebreid. Wanneer hij een goed cijfers heeft gehaald wilt hij dit ook graag delen.
Maakt een taak af	Zelden	Wanneer hij aan iets begonnen is maakt Boris het niet altijd af. Hij weet er vaak een smoesje op te verzinnen.
Verzint zelf een oplossing	Zelden	Boris moet de oplossingen al kant en klaar op papier hebben. Zelf erover nadenken is teveel moeite.
Praat met andere over een probleem	Vaak	Als Boris een probleem heeft verteld hij dit aan zijn vrienden of aan zijn mentor.
Help een ander	Soms	Hij helpt een ander als hij zelf de opdracht ook snapt.
Draagt ideeën aan	Zelden	Boris laat het liever allemaal op zich afkomen, dan dat hij zelf iets zou moeten verzinnen.
Volgt aanwijzingen op	Geregeld	Hij volgt ze wel op. Maar soms op de verkeerde manier.
Spreekt een ander aan over afspraken die zij hebben gemaakt	Zelden	Wanneer hij een proefwerk wilt herkansen, moet hij dit zelf aangeven bij de leraar. Dit doet hij zelden.
Zet door als een taak niet direct lukt	Zelden	Als Boris er niet uitkomt, stopt hij gelijk met zijn taak. Hij gaat aan iets anders verder en kijkt niet hoe hij het moet oplossen.
Denkt na voordat hij/zij iets doet	Geregeld	Als de opdracht ingewikkeld is, denkt hij eerst na wat er moet gebeuren.
Overlegt over de aanpak	Zelden	Boris wilt het meestal gelijk doen en ook gelijk kunnen.
Vraagt een ander om hulp	Vaak	Soms zo vaak dat de leraar hem niet de hele tijd kan helpen met zijn problemen

Bijlage 4 Vragen aan Boris

1. Hoe gaat het met je huiswerk Boris?

Gaat wel. Ik snap t niet allemaal, maarja kan t wel proberen.

2. Wordt je thuis begeleid?

Nee, ik kan van thuis geen hulp verwachten. Mijn moeder is niet goed in de vakken die ik op school krijg. Ze kan ook niet zo goed Nederlands. Mijn broer is haast nooit thuis, die kan ik het dus ook niets vragen.

3. Waarom vraag je dan geen hulp op school?

Ik weet niet. Ik denk dat ik het eerst zelf wil proberen. Maar eigenlijk lukt dit me nooit echt goed. De leraar wilt me vaak ook niet helpen.

4. Hoe maak je dan je huiswerk?

Ik ga meestal gewoon wat anders doen als ik het niet snap. Ik probeer het meestal wel, maar bij rekenen kom ik er nooit uit.

5. Wat zou je dan zelf willen?

Ik zou meer begeleiding willen op school. Maar de leraar mag mij niet dus wil dit niet voor mij doen.

6. Hoe denk je dat je de rekenoefeningen beter kan maken?

Ik moet beter mijn best doen.

7. Zou je het fijn vinden als je door mij begeleid wordt met je huiswerk?

Ja, dat lijkt me heel fijn. U begrijpt wat ik niet snap.

Maar ik ga u ook vaker om hulp vragen, want u wilt mij wel helpen met rekenen.

8. Hoe kan ik jou het beste begeleiden?

Mij uitleggen wat ik niet snap. Misschien wat andere opdrachten geven dan die in het boek, want die heb ik al drie keer geprobeerd en de leraar geeft andere sommen op de toets.